

findes et Flertal i politisk Henseende, som staar den høitæredede Minister meget nær. Jeg ønsker netop at slaa fast, at der ikke er Tale om, at det er Amtsraadene, der have gjort det, thi saa kunde det maasse siges, at der havde været lige saa Mange, der have sagt Nei i Amtsraadene som Ja, og saa kunde man ikke slutte Andet, end at der var en stor Del, der ønskede det. Forholdet er imidlertid det, at Skoleraadene ere sammensatte saaledes, at det er temmelig sikkert, at der er et Flertal for de Ansøkkere, som netop den ærede Minister repræsenterer paa det politiske Omraade. Jeg ønsker netop at slaa fast, at disse Skoleraad have forsaavidt der er indkommet Erklæringer fra dem om denne Sag, saaledes som Motiverne til Forslaget oplyse, udtalt sig imod den Hensigt, der er gjort fra den ærede Ministers Side. Men dertil kommer ogsaa, at der, saa vidt jeg veed, i det andet Thing er foretaget Forslag om, at Skolefondsbidraget skal forhøies i Aar for Viborg, Amts Skolefondsbetkommende og vi have netop i de sidste Dage set i det ene Forslag, efter det andet i dette Thing, at de Penge, der flyde til Skolefondskasserne, ikke kunne slaa til, saa at Ministeren det ene Aar efter det andet kommer med Forlangender om, at vi skulle have større Udskrivninger til Skolefondene. Nu forekommer det mig rigtignot, at saaledes som Situationen er ude paa Landet, saaledes som de økonomiske Forhold ere, saaledes som det Statedbjekt er, der skal fylde disse Skolekasser, — jeg veed naturligvis godt, at hvad Pensionsforholdene angaar, saa giver Staten det Hele, men Forholdet er jo det, at de Statter, vi have svaret til Skolefondet til Dato, jo ikke slaa til — kunne vi ikke gaa til yderligere at forhøie Statterne, og der er saa meget mindre Grund for Ministeren til at komme og forlange Rigsdagens Hjælp i saa Henseende, som det jo navnlig vil komme til at gaa ud over Landbefolkningen, naar vi vedtage dette Lovforslag. Derfor forekommer det mig, at det er ganske mærkværdigt, at den ærede Minister, efter at have faaet dette Svar fra Skoleraadene, i hvilket Flertallet jo er hans Venner, samtidig med at vi paa andre Omraader skulle spare forhøiede Statter, nu tillige vil tvinge Skoleraadene til at have Udgifter ogsaa paa dette Omraade. Det forekommer mig at være ganske underligt, og dette har jeg for mit Vedkommende villet slaa fast med disse Bemærkninger. Det nævnes i Motiverne, hvilke reelle Grunde der maa være for os til at gaa med til dette Lovforslag. Vi vide jo af de Oplysninger, vi have indhentet andesteds fra, at hvis disse Folk kunde have forstjælet sig i Livrente- og Forsikrings-Anstalten, vilde

de paa Grund af, at de være svagelige, være komne til at give en meget høj Præmie. Nu have de, saa vidt jeg kan forstaa, ikke givet Andet end en ordinær Præmie, og vi vide jo, at de Amtsskolefond, hvem det træffer at have saadanne Lærere, med Hensyn til hvilke Sandsynligheden taler for, at de tidligt skulle pensioneres eller at de tidligt ville dø, at den Grund komme til at bløde i en ganske særlig Grad. Derfor forekommer det mig, at der, hvad enten jeg ser Sagen fra den ene eller den anden Side, ikke er nogen Grund til at gaa ind paa dette Lovforslag, og jeg kan forsaavidt slutte mig til den ærede foregaaende Taler. Jeg vil ligesom han heller ikke foreslaa, at vi skulle forkaste dette Forslag ved 1ste Behandling. Vi leve jo i en Forhandlingspolitisk Tid, og det er saa brutalt at komme og sige: Vi ville ikke lade dette Lovforslag gaa videre; men jeg vil betænke mig to Gange paa, baade af den ene af de af mig nævnte Grunde, men ogsaa af den sidste, at være med til at stemme for et saadant Lovforslag. Da det blev fremsat, kunde jeg næppe tro, at jeg saae rigtigt, da jeg læste det. Jeg troede virkelig første Gang, at det var Statskassen, der skulde afholde Udgiften, men paa, at vi skulle tvinge Skoleraadene og Skolefondene til, medens der er Lavvande i disse Kasser, yderligere at rykke ud med Penge, forekommer det mig, at Ministeren vist aldrig kan have haabet, at Folkethinget vilde gaa med til

Berg: Jeg er tilfreds med, at Regeringen er kommen til Folkethinget med en Skolelag eller en Sag, der angaar Lærere. Det har været Sædvane i en lang Række af Aar, at Ministeriet næsten i Alt Skolevesenet vedkommende har ordnet det selv. Her har Ministeriet ikke ment at have Hjemmel, hvilket jeg meget villigt indrømmer Rig-tigheden af, til at ordne det selv. Vi have haft Exempler paa, at man i Strækningevis har ordnet Lønningsforhold og har paalagt Kommunerne mod deres Villie større Lønning til Lærerne, har givet visse bestemte Regler, hvorefter de skulle lønnes for hele Strækninger og Provinser o. s. v., og der har i disse Henseender været meget forskellige Opfattelser om Kultusministeriets Kompetence i den Henseende. Jeg vilde ønske, at man i alle disse Spørgsmaal, der have vakt saa megen Strid og netop saa meget mere Uvillie hos Kommunerne, som de mente, at Ministeriet handlede noget egenmægtigt i disse Forhold, saa at de utvivlsomt bedre vilde have fundet sig i Ministerens Foranstaltninger, hvis han havde søgt Rigsdagen, jeg vilde ønske, siger jeg, at man i disse